

Значење рада са табелама

Стартовање програма

Основни екран

Табела – начин организовања података или текста у редовима и колонама, нарочито у контексту база података.

Табела са подацима је једноставно начин да се складиште подаци, или да у програмима за обраду текста приказани текст изгледа што љепше и уредније.

Шта су прорачунске табеле?

Прорачунске табеле или табеларни калкулатори су програми који омогућавају унос, обраду, анализу и испис табеларно приказаних података.

Врло се често у разним извјештајима јавља потреба рачунања, попут збирова ступаца и редова, постотака учешћа у кумулативним вриједностима или приказивања тих података у графичким облицима ради бржег, лакшег и прегледнијег приказа појединих резултата анализе.

Углавном, програми за прорачунске табеле требају испуњавати ове захтјеве:

- рад с табелама (унос бројчаних и текстуелних података, израда прорачуна)
- повезивање (могућност повезивања података из различитих табела)
- графика (разни графички прикази бројчаних резултата)
- стоно издаваштво (комбиновање графички приказаних података с текстом, симболима, употреба разноврсних облика слова итд.).

Првим програмом прорачунских табела сматра се програм VisiCalc, који је 1978. Године за микрорачунаре израдио Dan Bricklin, студент економије на Харварду. Тај је програм имао мени инструкција, тумач појединог избора, омогућавао је брз рад и једноставну комуникацију при обради рачуноводствених табела и калкулација.

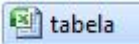
Најзначајнији је програм прорачунских табела у текстуелном окружењу Lotus 1-2-3, а врло је признат програм Quattro Pro.

Програм Excel, који се налази у склопу програмског пакета Microsoft Office, 1985. Године први је понудио графичко окружење. Разне верзије програма Excel нудиле су све боље и квалитетније могућности, а свака од њих придонијела је настанку програма Excel какав је данас. Програм Excel користи се за:

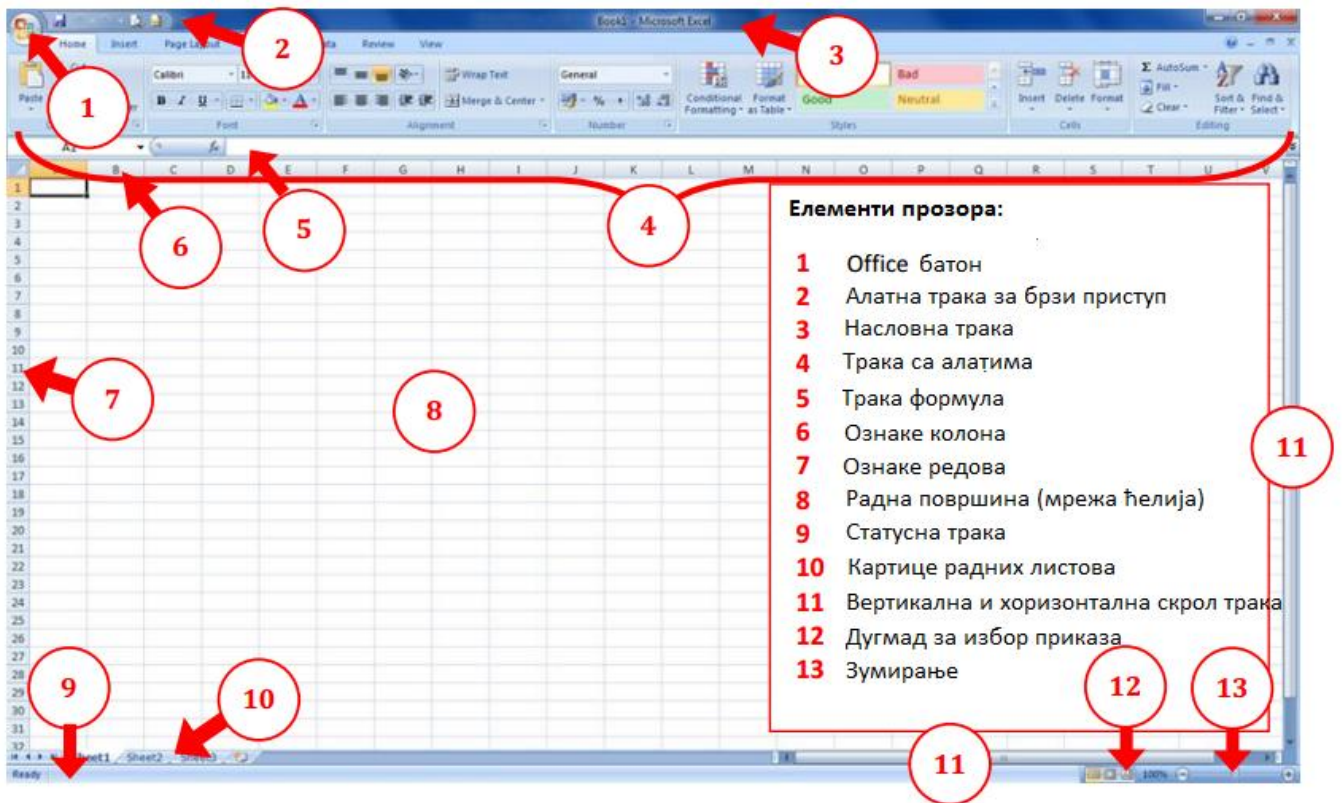
- израду табела,
- израду прорачуна,
- графичке приказе података,
- анализу информација,
- управљање базама података,
- размјену података с осталим програмима.

Покретање програма

У MS Excel се може ући на више начина, а најчешће се користе сљедећи:

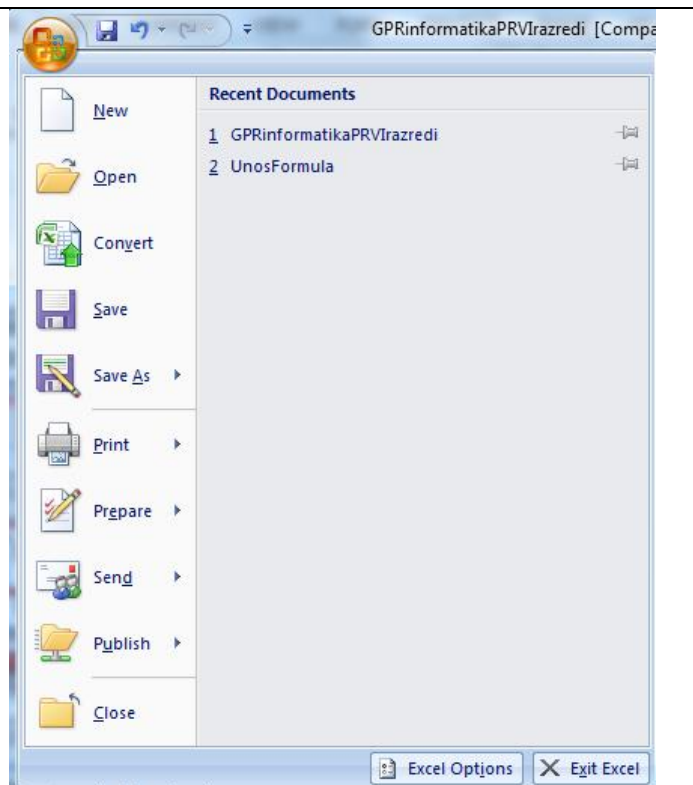
- кликом на дугме Start на Таскбару, те избором Programs/Microsoft Office/Microsoft Office Excel на сљедећим нивоима изборника.
- кликом на неку од датотека креираних у MS Excelu tabela или на десктопу

Office батон (The Microsoft Office Button)

У горњем лијевом углу прозора налази се Microsoft Office Button (Office батон). Кликом на њега појави се мени. У основи то је File (Датотека) мени, претходних верзија Ексела, с иконама спреми, отвори, испиши, затвори документ, итд.

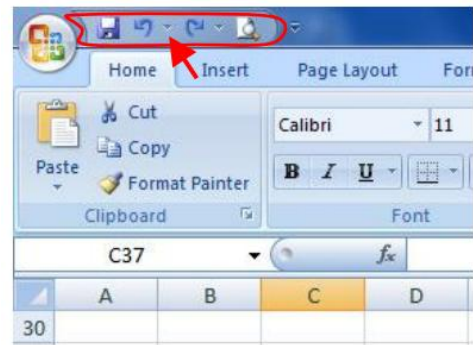

Алатна трака за брзи приступ (The Quick Access Toolbar)

Одмах до Office батона налази се The Quick Access Toolbar (Алатна трака за брзи приступ).

Алатна трака за брзи приступ омогућава приступ наредбама које се често користе.

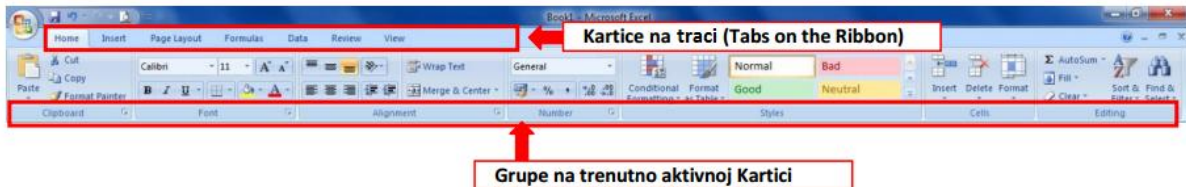
На њој се по предефинисаним подешавањима налазе наредбе: Save, Undo, Redo.

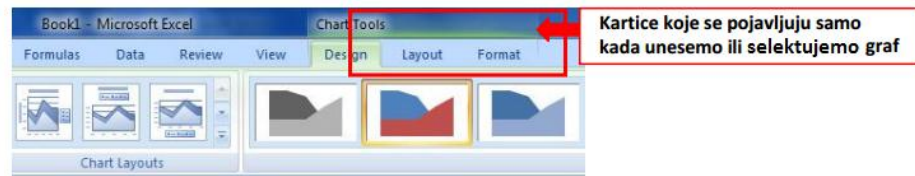
Насловна трака (The Title Bar)

До Алатне траке за брзи приступ налази се Title Bar (Насловна трака). Насловна трака приказује наслов документа на којем се тренутно ради као и назив самог програма. Новој радној књизи (или радној свесци) која се отвори Excel додјељује име Book1. Снимањем се радној књизи додјељује ново име.

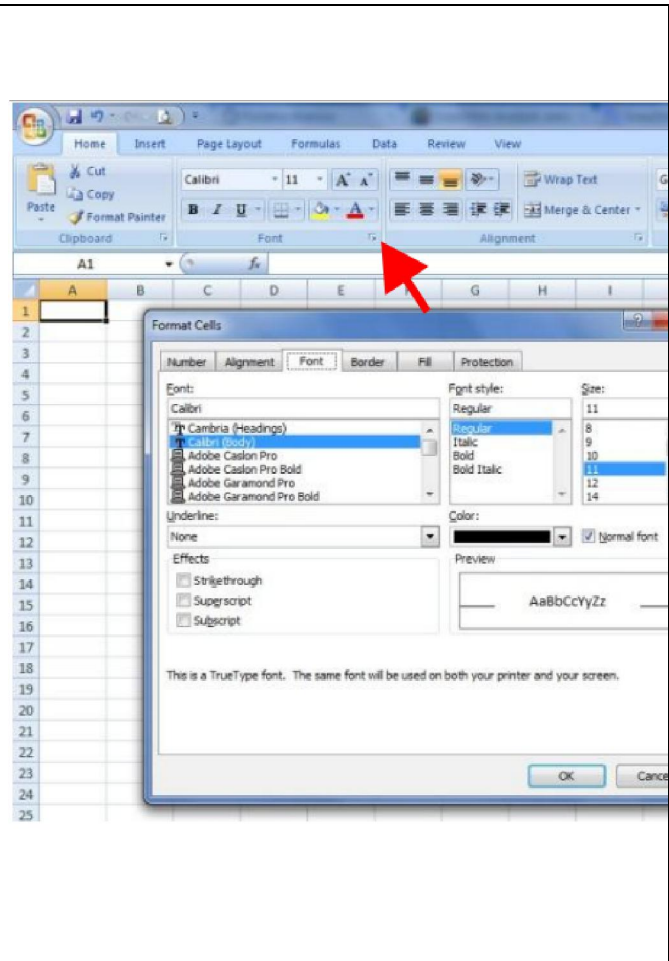
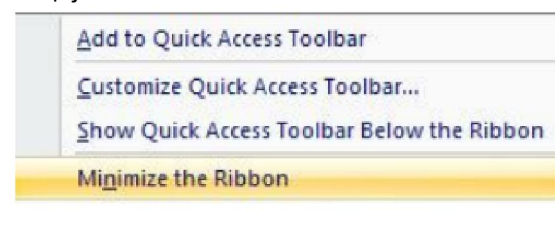
Трака са алатима (Ribbon)

Трака се налази на врху прозора. Садржи седам картица које су увијек приказане на екрану: Home, Insert, Page Layout, Formulas, Data, Review и View, док се неке картице појављују само када се унесе или означи нови објект у радној књизи (графикон, слика итд.).

Свака картица је подијељена у групе. Групе су логични скуп наредби креираних за обављање функција које се користе за уређивање документа. Најчешће кориштене наредбе приказане су на траци. За приказ додатних наредби унутар сваке групе, потребно је кликнути на стрелицу у доњем десном углу поједине групе (слика десно). Трака се може и минимизирати како би се добило више простора на екрану. Минимизирање траке врши се десним кликом изнад било којег подручја алатне траке. Прикаже се пливајући мени (на слици испод) на којем треба укључити квачицу поред опције "Minimize the ribbon". За поновно приказивање алатне врпце потребно је искључити квачицу поред опције "Minimize the ribbon".

Трака формула (Formula bar)

Трака формула (Formula Bar) налази се испод алатне траке и служи за унос и приказ информација у активној ћелији или подручју радног листа. За разлику од ћелије у радном листу у којој се приказује само резултат одређене формуле или израза, трака формуле увијек приказује пуни садржај активне ћелије тј. формулу у "позadini". Почетком уноса података у ћелију, трака се активира и поприма изглед као на слици испод.

Ознаке колона

Колоне се у MS Excelu означавају словима абецете (A, B, C, ..., AA, AB, ..., XFD). Укупно нам је на располагању 16384 колона (верзија MS Excel 2003 имала је само 256 колона).

Ознаке редова

Редови се у MS Excelu означавају редним бројевима (1, 2, 3, ...) а укупно их је на располагању 1.048.576 (верзија MS Excel 2003 имала је 65 536 редова).

Таблица (мрежа ћелија)

Радни лист се састоји од мреже ћелија за унос података.

Ћелија (Cell) је дефинисана пресеком једног реда и једне колоне.

Адреса (координата, референца) сваке ћелије је јединствена, и састављена је из ознаке колоне и реда (нпр. C12).

Ивице ћелија видљиви на екрану служе за лакше сналажење унутар радног листа али нису видљиви код исписа уколико их ручно не додамо.

Статусна трака (Status Bar)

Статусна трака налази се на самом дну прозора и омогућава разне информације као што су стање програма (Ready, Edit, Enter), опис слиједећег корака, укљученост тастера Caps Lock, укљученост нумеричког дијела тастатуре Num Lock.

Ставке које се приказују на Статусној траци могу се мијењати. Десним кликом миша на Статусну траку добије се мени с пописом свих ставки које на њој могу бити приказане. Једноставно лијевим кликом на поједину ставку она може бити укључена или искључена са Статусне траке

Картице радних листова

Нова радна књига по основним поставкама има три празна радна листа названа Sheet1, Sheet2 и Sheet3. Прелазак из једног листа у други врши се једноставним кликом миша на његово име.

Вертикална и хоризонтална скрол трака (The Vertical and Horizontal Scrool Bar)

Вертикална и хоризонтална скрол трака омогућавају кретање горе, доље, лијево и десно по радној књизи

једноставним повлачењем клизача мишем.

Dugmad за избор приказа (View Shortcuts)

Microsoft Excel нуди различите погледе на радну књигу који се могу мијењати кориштењем дугмади за избор приказа у десном дијелу Статусне траке или на картици View у групи Workbook Views.

Normal: уобичајени приказ Excelove табеле

Page Layout: приказ Excelove табеле по страницама

Page Break Preview: приказ прелома за испис који се могу прилагођавати.

Зумирање (Zoom)

Microsoft Excel нуди могућност приближавања или удаљавања текста или објеката на екрану. Контроле Зумирања налазе се десно од дугмета за избор приказа или на картици View у групи Zoom.

ПИТАЊА:

- Шта су табеле?
- Шта су прорачунске табеле, које захтјевају испуњавање?
- За шта се користи програм М Excel?
- Набројати основне елементе прозора М Excel?